

บทเรียนสำเร็จรูป

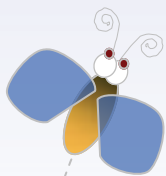
วิชา สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ภูมิศาสตร์ทวีปเอเชีย

เล่ม 1

ลักษณะทางกายภาพของทวีปเอเชีย 1

กนกวิภา ศรีวิชัย

ครู ชำนาญการ

โรงเรียนบรบือวิทยาคาร

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26

ลักษณะทางกายภาพของทวีปเอเชีย 1

สาระสำคัญ

ทำเลที่ตั้งของประเทศในทวีปเอเชียและลักษณะทางกายภาพที่หลากหลาย และแตกต่างกันในภูมิภาคเอเชียมีอิทธิพลสำคัญต่อการดำเนินชีวิตของประชากร ในทวีปเอเชียซึ่งการสืบค้นข้อมูลต้องเลือกใช้เครื่องมือทางภูมิศาสตร์อย่างเหมาะสม

ตัวชี้วัด

ส 5.1 ม.1/1 เลือกใช้เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ (ลูกโลก แผนที่ กราฟ แผนภูมิ) ในการสืบค้นข้อมูลเพื่อวิเคราะห์ลักษณะทางกายภาพและสังคมของประเทศไทยและทวีปเอเชีย ออสเตรเลีย และโอเชียเนีย

จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1) เลือกใช้เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ในการศึกษาข้อมูลทำเลที่ตั้ง และลักษณะภูมิประเทศของทวีปเอเชียได้
- 2) วิเคราะห์ความแตกต่างของภูมิประเทศในทวีปเอเชียได้

ทราบจุดประสงค์การเรียนรู้แล้ว
เราไปทำแบบทดสอบก่อนเรียน
กันเลยค่า

ที่สุดในทวีปเอเชีย

ลำดับที่	ที่สุดในทวีปเอเชีย	สถานที่	ประเทศ
1	ยอดเขาที่สูงที่สุด	ยอดเขาเอเวอเรสต์	เอเชียใต้และเอเชียตะวันตก
2	แม่น้ำสายที่ยาวที่สุด	แม่น้ำแยงซี	ประเทศจีน
3	เกาะที่ใหญ่ที่สุด	เกาะบอร์เนียว	ประเทศอินโดนีเซีย ประเทศมาเลเซีย ประเทศบรูไน
4	แอ่งน้ำที่ใหญ่ที่สุด	แม่น้ำฮือบ	ประเทศรัสเซีย
5	ทะเลสาบใหญ่ที่สุด	ทะเลสาบแคสเปียน	เอเชียกลางและ เอเชียตะวันตกเฉียงใต้
6	ผิวน้ำต่ำที่สุด	ทะเลสาบเดดซี	ประเทศอิสราเอลและ จอร์แดน
7	ผืนแผ่นดินต่ำที่สุด	ทะเลสาบไบคาล	ไซบีเรีย ประเทศรัสเซีย
8	ปริมาณน้ำฝนสูงที่สุด	รัฐฮัสสัม	ประเทศอินเดีย

เป็นไงบ้างครับ
กับที่สุดในเอเชีย

ลักษณะทางกายภาพของทวีปเอเชีย 1

ที่มา : <http://www.bloggang.com/viewdiary.php?id=vinitisiri&month=12-2009&date=26&group=6&gblog=93>

ลักษณะทั่วไปของทวีปเอเชีย

ขนาด

เอเชียเป็นทวีปที่มีขนาดใหญ่ที่สุด โดยมีพื้นที่ประมาณ 45,036,492 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 1 ใน 3 ของพื้นที่แผ่นดินโลกทั้งหมด

ที่ตั้ง

ทวีปเอเชียตั้งอยู่ระหว่างละติจูด 1 องศา 15 ลิปดาเหนือ ถึง 77 องศา 41 ลิปดาเหนือ และลองจิจูด 24 องศา 4 ลิปดาตะวันออกถึง 169 องศา 40 ลิปดาตะวันตก โดยตั้งอยู่ทางซีกตะวันออกของโลก มีดินแดนที่ต่อเนื่องกับทวีปยุโรปและทวีปแอฟริกา โดยดินแดนเกือบทั้งหมดอยู่เหนือเส้นศูนย์สูตรยกเว้นบางส่วนของหมู่เกาะในประเทศอินโดนีเซีย และติมอร์ - เลสเต

☯ ทวีปเอเชียขนาดใหญ่เป็นลำดับที่เท่าไร ?

อาณาเขต

ทิศเหนือ จดมหาสมุทรอาร์กติก จุดเหนือสุดของทวีป คือแหลมเชลยูกสกิน ประเทศสหพันธรัฐรัสเซีย อยู่ที่ละติจูด 77 องศา 45 ลิปดาเหนือ

ทิศตะวันออก จดมหาสมุทรแปซิฟิก มีช่องแคบแบริงกั้นระหว่างทวีปเอเชียกับทวีปอเมริกาเหนือ จุดตะวันออกสุดของทวีป คือแหลมอีสต์ประเทศสหพันธรัฐรัสเซีย อยู่ที่ลองจิจูด 169 องศา 40 ลิปดาตะวันออก

ทิศใต้ จดมหาสมุทรอินเดีย จุดใต้สุด คือเกาะรอดิ ประเทศอินโดนีเซีย อยู่ที่ละติจูด 11 องศาใต้ น่านน้ำตอนใต้ ได้แก่ อ่าวเบงกอล ทะเลอาหรับ อ่าวเปอร์เซีย อ่าวโอมานและอ่าวเอเดน

ทิศตะวันตก จดทวีปยุโรปมีทะเลสาบแคสเปียน ทะเลดำ ทะเลเมดิเตอร์เรเนียน เทือกเขาอูรอลเป็นพรมแดนธรรมชาติ และติดกับทวีปแอฟริกามีทะเลแดงเป็นพรมแดนธรรมชาติ จุดตะวันตกสุดคือแหลมบาบาประเทศตุรกีอยู่ที่ลองจิจูด 26 องศา เกาะใหญ่ที่สำคัญ ได้แก่ เกาะไซปรัส

ที่มา : หนังสือสังคมศึกษา
ศาสนา และวัฒนธรรม
หน้า 173

โอิโอิ !
ทวีปเอเชีย
ใหญ่จังเลย

☯ ทัศนวิสัยของทวีปเอเชียติดกับทวีปแอฟริกา

ลักษณะภูมิประเทศ

แผนที่ลักษณะภูมิประเทศของทวีปเอเชีย

ที่มา: ประเสริฐ วิทยาธิ และคนอื่นๆ, Atlas แผนที่ภูมิศาสตร์-ประวัติศาสตร์, 2542, หน้า 27.

เราไปสำรวจกันเลย

เอเซียเป็นทวีปที่มีขนาดใหญ่จึงทำให้มีลักษณะภูมิประเทศที่หลากหลาย อาจแบ่งได้ 6 เขตดังนี้

1. เขตที่ราบต่ำตอนเหนือ โครงสร้างส่วนใหญ่อยู่ในเขตหินเก่าอายุมากกว่า 1,000 ล้านปีที่เรียกว่า แองการาซิลด์ ลักษณะภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นที่ราบขนาดใหญ่ มีแม่น้ำอีอบ (Ob) แม่น้ำเยนิเซย์ (Yenisey) และแม่น้ำลีนา อากาศหนาวเย็นมากฤดูหนาวลำนํ้าจะแข็งตัวการคมนาคมขนส่งไม่สะดวกทำการเพาะปลูกไม่ได้จึงทำให้มีประชากรอาศัยอยู่น้อย

แม่น้ำเยนิเซย์ในไซบีเรียเป็นเขตที่มีอากาศหนาวเย็น ใช้ประโยชน์ทางเศรษฐกิจได้น้อย จึงมีประชากรเบาบาง ที่มา : <http://04varvara.wordpress.com/tag/krasnoyarsk-krai/>

คงจะหนาวแล้วดู

☯ เหตุใดเขตที่ราบตอนเหนือจึงมีประชากรอาศัยอยู่น้อย ?

☯ เพราะการคมนาคมไม่สะดวกและทำการเพาะปลูกไม่ได้

ภาพการทำนาบริเวณที่ราบลุ่ม

http://www.painaima.com/resources/webboard/wb0409/wb0409_t590_r11362.jpg

2. เขตที่ราบลุ่มแม่น้ำ ได้แก่ ดินแดนแถบลุ่มแม่น้ำสายต่างๆ ในทวีป เกิดจากการพัดพาเอาดินตะกอนมาทับถมกันจนกลายเป็นพื้นที่ราบลุ่มน้ำ ทำให้ดินมีความอุดมสมบูรณ์เหมาะแก่การเพาะปลูกทำให้มีประชากรหนาแน่น ส่วนใหญ่อยู่ทางเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ นอกจากนี้ที่ราบลุ่มของแม่น้ำสายสำคัญในทวีปยังเคยเป็นแหล่งอารยธรรมตั้งแต่สมัยโบราณ ปัจจุบันเป็นที่ตั้งถิ่นฐานและเมืองใหญ่

ที่ราบลุ่มที่สำคัญของทวีปเอเชียได้แก่

- ที่ราบลุ่มแม่น้ำหาวงเหอ (แม่น้ำเหลือง) แม่น้ำฉางเจียง (แยงซีเกียง) และแม่น้ำซีเจียง ในภูมิภาคเอเชียตะวันออก
- ที่ราบลุ่มแม่น้ำแดง แม่น้ำโขง แม่น้ำเจ้าพระยา และแม่น้ำอิรวดี ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
- ที่ราบลุ่มแม่น้ำคงคา แม่น้ำสินธุและแม่น้ำพรหมบุตร ในภูมิภาคเอเชียใต้

☯ เหตุใดเขตที่ราบลุ่มแม่น้ำจึงมีประชากรหนาแน่น ?

3. เขตเทือกเขาสูง อยู่ในเขตเทือกเขาหินใหม่ อายุหินทางธรณีวิทยา 30-40 ล้านปี วางตัวในแนวตะวันออก - ตะวันตก โดยมีความสูงจากทางตะวันตกแล้วค่อยๆ ลาดต่ำลงทางตะวันออก พื้นที่ทางตอนกลางของเขตเทือกเขามีลักษณะภูมิประเทศเป็นที่ราบสูงจุดรวมของที่สูงเรียกว่า **ขุมเขปามิร์หรือปามิร์นอต (Pamir Knot)** มีความสูงประมาณ 3,500 - 4,500 เมตร เทือกเขาสูงที่สำคัญ ได้แก่ **เทือกเขาหิมาลัย (Himalaya)** ซึ่งมีความยาวประมาณ 2,400 กิโลเมตร มียอดเขาที่สูงอยู่หลายยอด ยอดเขาที่สูงที่สุดในโลกคือ **ยอดเขาเอเวอเรสต์** มีความสูงประมาณ 8,848 เมตร

ยอดเขาเอเวอเรสต์ ยอดเขาที่สูงที่สุดในโลก

ที่มา : www.comscience.net/index.php?topic=1070.225

เป็นไปบ้างคะ
 ไม้คอสุนทรใจจะไป
 พืชยอดเขาเอเวอเรสต์
 กับบ้างไหม

ทะเลทราย ทากลามากัน

ชื่อมาจากภาษาอูยกูร์ แปลว่า เข้าแล้วออกไม่ได้

ที่มา : <http://institute-smile.blogspot.com>

/2011_06_01_archive.html

โอโห!
ทำไมอากาศถึงได้
แตกต่างกันจังเลยนะ

ที่ราบสูงทิเบตทงกันดารและหนาวเย็น

ที่มา : http://board.trekkingthai.com/board/show.php?forum_id=2&topic_no=186166&topic_id=188537&page=2

4. เขตที่ราบสูงทางตอนกลางทวีป เป็นที่ราบสูงที่อยู่ระหว่างเขาหินใหม่เกิดขึ้นประมาณ 40 ล้านปี ที่ราบสูงที่สำคัญ ได้แก่ ที่ราบสูงทิเบต ซึ่งเป็นที่ราบสูงที่มีขนาดใหญ่และสูงที่สุดในโลก ที่ราบสูงหยุนหนานซึ่งอยู่ทางตอนใต้ของประเทศจีนและที่ราบสูงที่มีลักษณะเหมือนแอ่ง คือ แอ่งทาริม (Tarim Basin) ซึ่งอยู่ระหว่างเทือกเขาเทียนชานกับเทือกเขาคุนหลุนชาน ซึ่งมีความสูงกว่าระดับน้ำทะเลมาก ความสูงโดยเฉลี่ยประมาณ 800 - 1,400 เมตร และมีลักษณะภูมิอากาศแห้งแล้งเป็นเขตทะเลทราย เรียกว่า ทากลามากัน (Takla Makan)

5. เขตที่ราบสูงตอนใต้และตะวันตกเฉียงใต้ เป็นเขตที่ราบสูงหินเก่าที่อยู่ในบริเวณคาบสมุทร เป็นที่ราบสูงขนาดใหญ่ทางตอนใต้ของทวีป ได้แก่ ที่ราบสูงเดกกันในประเทศอินเดียลักษณะเด่นของที่ราบสูงเดกกันคือ เกิดจากการเคลื่อนตัวของแผ่นดินส่วนหนึ่งของทวีปแอนตาร์กติกาเคลื่อนขึ้นไปชนกับแผ่นดินทวีปเอเชียจนเกิดเป็นเทือกเขาสูง ส่วนที่ราบสูงอาหรับ (Arabia) ในคาบสมุทรอาหรับ เกิดจากการเคลื่อนตัวของเปลือกโลกทำให้เกิดแนวหุบเหวลึก เกิดเป็นทะเลแดง (Red Sea) นอกจากนี้ก็ยังมีที่ราบสูงอิหร่านในประเทศอิหร่านและอัฟกานิสถาน ที่ราบสูงอานาโตเลียในประเทศตุรกี ที่ราบสูงอาหรับในประเทศซาอุดี-อาระเบีย เป็นทะเลทรายมีลักษณะอากาศแห้งแล้ง

ที่ราบสูงอานาโตเลียในประเทศตุรกี

ที่มา : <http://www.bloggang.com/viewdiary.php?id=vinitisiri&month=06-2010&date=18&group=64&gblog=9>

6. เขตเกาะและหมู่เกาะ นอกจากภูมิประเทศในภาคพื้นทวีปแล้วโดยโครงสร้างทางธรณีวิทยาและลักษณะภูมิประเทศของเอเชียตะวันออกเฉียงและเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เป็นเกาะและหมู่เกาะอย่างชัดเจน เช่นบริเวณหมู่เกาะอันดามันและนิโคบาร์ของอินเดีย และบริเวณของอินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ ไต้หวันและญี่ปุ่น ในบริเวณดังกล่าวเป็นหินเปลือกโลกที่มีอายุน้อยกว่าชุดเทอร์เชียรี (ตั้งแต่ 65 ล้านปีถึงปัจจุบัน) เรียกว่า วงแหวนไฟแปซิฟิก (The Pacific ring of fire) ดังนั้นจึงยังมีปรากฏการณ์แผ่นดินไหวและภูเขาไฟปะทุอยู่เสมอ การเกิดนามิครั้งสำคัญในประเทศไทยก็เกิดจากแผ่นดินไหวทางด้านทิศตะวันตกเฉียงเหนือของเกาะสุมาตรา นอกจากนี้ภูเขาไฟที่สำคัญ ได้แก่ ภูเขาไฟกรากะตัวในอินโดนีเซีย ภูเขาไฟมายอนในฟิลิปปินส์ และภูเขาไฟฟูจิในญี่ปุ่น

ภูเขาไฟฟูจิ ในประเทศญี่ปุ่น

ที่มา : <http://www.oocities.org/painino/fuji.html>

*ภูเขาไฟเนี่ย !
 มีทั้งที่สวยงามและที่น่ากลัว
 แล้วเพื่อนๆ คิดยังไงบ้างคะ*

ภูเขาไฟเมราปีระเบิดในอินโดนีเซีย
 ที่มา : www.chaoprayanews.com/2010/10/26/

อินโดฯเฝ้าระวัง-ภูเขาไฟ/

ใบงานที่ 1
เรื่อง ลักษณะภูมิประเทศทวีปเอเชีย

คำชี้แจง : ให้นำอักษรด้านขวามือเติมลงในช่องว่างหน้าข้อความซ้ายมือให้สัมพันธ์กัน

1.	บริเวณที่มีประชากรอาศัยอยู่หนาแน่นของทวีป	ก. ชุมเขาปามีร์
2.	ที่ราบสูงที่สูงที่สุดในโลก	ข. แหลมบาบา
3.	ที่ราบสูงเก่าทวีป	ค. เจ้าพระยา อีรวดี
4.	แม่น้ำสายสำคัญในประเทศจีน	ง. เขตที่ราบต่ำตอนเหนือ
5.	ยอดเขาที่สูงที่สุดในโลก	จ. หวางเหอ ฉางเจียง
6.	เป็นจุดรวมเทือกเขาของทวีป	ฉ. ที่ราบสูงเดกกัน
7.	ภูเขาไฟในอินโดนีเซีย	ช. ที่ราบสูงทิเบต
8.	ที่ราบลุ่มแม่น้ำในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้	ซ. ที่ราบลุ่มแม่น้ำ
9.	ประชากรอาศัยเบาบางเนื่องจากสภาพอากาศที่หนาวเย็น	ณ. เอเวอเรสต์
10.	จุดตะวันตกสุดของทวีป	ญ. กรากะตัว

ทำเสร็จแล้ว
ไปตรวจคำตอบ
กันเลยคะเพื่อนๆ

เฉลยใบงานที่ 1
เรื่อง ลักษณะภูมิประเทศทวีปเอเชีย

คำชี้แจง : ให้นำอักษรด้านขวามือเติมลงในช่องว่างหน้าข้อความซ้ายมือให้สัมพันธ์กัน

1. ...ช...	บริเวณที่มีประชากรอาศัยอยู่หนาแน่นของทวีป	ก. ชุมเขาปามีร์
2. ...ซ...	ที่ราบสูงที่สูงที่สุดในโลก	ข. แหลมบาบา
3. ...น...	ที่ราบสูงเก่าทวีป	ค. เจ้าพระยา อีรวดี
4. ...จ...	แม่น้ำสายสำคัญในประเทศจีน	ง. เขตที่ราบต่ำตอนเหนือ
5. ...ณ...	ยอดเขาที่สูงที่สุดในโลก	จ. หวางเหอ ฉางเจียง
6. ...ก...	เป็นจุดรวมเทือกเขาของทวีป	ฉ. ที่ราบสูงเดกกัน
7. ...ญ...	ภูเขาไฟในอินโดนีเซีย	ช. ที่ราบสูงทิเบต
8. ...ก...	ที่ราบลุ่มแม่น้ำในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้	ซ. ที่ราบลุ่มแม่น้ำ
9. ...ง...	ประชากรอาศัยเบาบางเนื่องจากสภาพอากาศที่หนาวเย็น	ณ. เอเวอเรสต์
10. ...ป...	จุดตะวันตกสุดของทวีป	ญ. กรากะตัว

เป็นไงบ้างครับ
ทำได้กี่คะแนนเอ่ย
เสร็จแล้วเราไปทำใบงาน
ที่ 2 กันเลย

ใบงานที่ 2

เรื่อง ลักษณะภูมิประเทศทวีปเอเชีย

คำชี้แจง : ให้นักเรียนบอกลักษณะภูมิประเทศที่นักเรียนต้องการไปเที่ยวมา 1 เขต
พร้อมทั้งบอกลักษณะภูมิประเทศที่สำคัญและสาเหตุที่ต้องการไปเที่ยว

1. ลักษณะภูมิประเทศที่ต้องการไปเที่ยวคือ

ลักษณะภูมิประเทศที่สำคัญของเขตคือ

.....

.....

.....

สาเหตุ

.....

.....

เอ เราจะไปเที่ยวไหนดีนะ
อยากไปตั้งหลายที่
เลือกไม่ถูกเลย

เฉลยใบงานที่ 2
เรื่อง ลักษณะภูมิประเทศทวีปเอเชีย

คำชี้แจง : ให้นักเรียนบอกลักษณะภูมิประเทศที่นักเรียนต้องการไปเที่ยวมา 1 เขต
พร้อมทั้งบอกลักษณะภูมิประเทศที่สำคัญและสาเหตุที่ต้องการไปเที่ยว

1. ลักษณะภูมิประเทศที่ต้องการไปเที่ยวคือ เขตเทือกเขาสูง
ลักษณะภูมิประเทศที่สำคัญของเขตคือ

.....
อยู่ในเขตเทือกเขาหินใหม่ อายุหินทางธรณีวิทยา 30-40 ล้านปี วางตัวในแนว
ตะวันออก - ตะวันตก โดยมีความสูงจากทางตะวันตกแล้วค่อยๆลาดต่ำลงทาง
ตะวันออกพื้นที่ทางตอนกลางของเขตเทือกเขามีลักษณะภูมิประเทศเป็นที่ราบสูง
จุดรวมของที่สูงเรียกว่า ชุมเขาปามิร์หรือปามิร์นอต (Pamir Knot) มีความสูง
ประมาณ 3,500 - 4,500 เมตร

สาเหตุ ชอบอากาศหนาวเย็น และต้องการไปพิชิตยอดเขาที่สูงที่สุดในโลก

พร้อมออกเดินทางแล้วครับ
เอ จะไปเที่ยวหรือไปบนะเรา
ซักจะสืบสน

